

RAN - 2001000105020072

RAN-2001000105020072

T. Y B. A. (Sem. - V) Examination October - 2023

Economics : Paper - XII

Economics of Growth and Development

Set - 1

Time: 2 Hours]

[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

T. Y B. A. (Sem. - V)

Name of the Subject :

Economics : Paper - XII - Economics of Growth and Development - Set - 1

Subject Code No.: 2001000105020072

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

- (2) All questions are compulsory.
- (3) Each question for one marks.
- (4) 1 to 10 MCQ and 11 to. 15 Fill in the blanks.
- (5) As per the instruction no. 1 of page no. 1.
- (૬) પ્રશ્ન ૨ ફરજિયાત છે.
- (6) Question no. 2 is compulsory.
- (૭) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.
- (7) Figures to the right indicate full marks of the questions.

પ્ર. ૧. MCQ અને ખાલી જગ્યા પૂરો.

Q. 1. MCQ and Fill in the blanks.

15

૧. નીચેના પૈકી આર્થિક વિકાસ માટેનું બિનઆર્થિક અવરોધ પરિબલ કયું છે?

1. Which of the following is a non economic constraint factor to economic growth.

- A. રાજકીય અસ્થિરતા - Political instability
- B. માળખાકીય અવરોધો - Structural barriers
- C. વસ્તીની સમસ્યા - Population problem
- D. A, B, C ત્રણેય વિકલ્પો - A, B, C All three options

૨. આર્થિક વૃદ્ધિનો ખ્યાલ કયા પરિવર્તનના સંદર્ભમાં રજૂ કરવામાં આવ્યો છે?
2. The concept of economic growth has been introduced in terms of which change?
- A. ગુણાત્મક પરિવર્તનો - Qualitative change
- B. પરિણાત્મક પરિવર્તનો - Quantitative change
- C. સામાજિક પરિવર્તનો - Social change
- D. ઉપરોક્ત પૈકી એક પણ નહીં - None of the above
૩. આર્થિક વૃદ્ધિ શબ્દ કયા દેશોના સંદર્ભમાં વપરાય છે?
3. The terms economic growth is used in reference to which countries?
- A. વિકસિત - Developed
- B. વિકાસમાન - Developing
- C. અલ્પવિકસિત - Underdeveloped
- D. ઉપરોક્ત પૈકી એક પણ નહીં - None of the above
૪. માલ્થસના મત મુજબ વસ્તી કઈ શ્રેણીમાં વધે છે?
4. According Malthus in which range does population increase?
- A. સમાંતર શ્રેણી - Parallel range
- B. ગુણોત્તર શ્રેણી - Ratio range
- C. લઘુત્તર શ્રેણી - Minor range
- D. અલ્પ શ્રેણી - Low range
૫. જીવનની ભૌતિક ગુણવત્તાના આંકની રજૂઆતમાં કયા નિર્દેશકનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે?
5. Which indicator is included in the presentation of the physical quality of life index?
- A. અપેક્ષિત આયુષ્ય - Life expectancy
- B. બાળ મરણાંુ પ્રમાણ - Child mortality rate
- C. અક્ષર જ્ઞાન - Literacy
- D. A, B, C ત્રણે વિકલ્પો - A, B, C all three options

૬. અવિરત વિકાસ ક્ષમતાનો ખ્યાલ બીજા કયા નામે ઓળખાય છે?
6. By what other name is the concept of continuous development capability know?
- A. ટકાઉ વિકાસ - Sustainable development
- B. આર્થિક વિકાસ - Economic development
- C. માનવ વિકાસ - Human development
- D. અલ્પ વિકાસ - Little development.
૭. સ્વેર વિહારી નીતિના હિમાયતી કોણ હતા?
7. Which economist advocated of “Laissez-Faire” policy?
- A. રિકાર્ડો - Ricardo
- B. એડમ સ્મિથ - Adam Smith
- C. કાર્લ માર્ક્સ - Karl Marx
- D. પિગુ - Pigou
૮. નીચેના માંથી કયું માનવ વિકાસ આંકનું નિર્દેશક નથી?
8. Which of the following is not an indicator of human development index?
- A. જીવન ધોરણ - Standard of living
- B. શિક્ષણ સંપાદન - Educational achievement
- C. અપેક્ષિત આયુષ્ય - Life expectancy
- D. ચિરંતનતા - Eternity
૯. માલ્થુસે વસ્તી વૃદ્ધિને કઈ શ્રેણીમાં બતાવી છે?
9. In which category has Malthus population growth been shown?
- A. સમાંતર - Parallel
- B. ગુણોત્તર - Ratio
- C. બંન્ને - Both
- D. એક પણ નહીં - Not even one

૧૦. રિકાર્ડોએ કયા ક્ષેત્રને સૌથી અગત્યનું ક્ષેત્ર ગણાવ્યું છે?
10. Which sector is considered by Ricardo as the most important sector?
- A. ઔદ્યોગિક ક્ષેત્ર - Industrial sector
- B. કૃષિ ક્ષેત્ર - Agricultural sector
- C. સેવા ક્ષેત્ર - Service sector
- D. ઉપરોક્ત ત્રણેય વિકલ્પો - All three options
૧૧. અવિરત વિકાસ ક્ષમતા એટલે એવો આર્થિક વિકાસ જે વર્તમાન પેઢીની અવશ્યતાઓને _____ આવશ્યતાઓના ભોગે પોષતો નથી.
11. Sustainable growth implies meeting the needs of the present generation without compromising the needs of the _____.
૧૨. જે મોડેલના અભ્યાસમાં આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારની અસરોનો પણ સમાવેશ કરવામાં આવે છે તે _____ મોડેલ તરીકે ઓળખાય છે.
12. A model in which the effects of international trade are also included in the study is known as _____.
૧૩. _____ એ એડમ સ્મિથના વિકાસના સિદ્ધાંતમાં મહત્વની ભૂમિકા પૂરી પાડે છે.
13. _____ played an important role in Adam Smith's theory of economic development.
૧૪. ખેડૂતો, વેપારીઓ, ઉત્પાદકો વગેરેને પ્રો. એડમ સ્મિથ વિકાસની પ્રક્રિયાના _____ તરીકે ઓળખાવે છે.
14. The farmers traders and producers etc. Adam Smith calls the process of development as _____.
૧૫. પ્રો. માલ્થસના મત મુજબ જન સંખ્યા _____ શ્રેણીમાં વધે છે?
15. According to Prof. Malthus the number of people increase in the _____ range?

પ્ર. ૨. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.

૧૦

૧. આર્થિક વિકાસના નિર્દેશકો જણાવો.
૨. રિકાર્ડોના મત મુજબ “મૂડી” એટલે શું?
૩. આર્થિક વિકાસ માટેની પૂર્વ શરતોનો નિર્દેશ કરો.
૪. ગરીબાઈનું વિષયક એટલે શું?
૫. માર્શલની પ્રતિનિધિ પેઢીનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો.

પ્ર. ૩. “આર્થિક વિકાસ વિના આર્થિક વૃદ્ધિ શક્ય છે, પરંતુ આર્થિક વૃદ્ધિ વિના આર્થિક વિકાસ શક્ય નથી” શું આ વિધાન સાથે તમે સમંત છો? તમારા જવાબ માટેના કારણો આપો. ૧૩

અથવા

પ્ર. ૩. એડમ સ્મિથનો વૃદ્ધિનો સિદ્ધાંત સમજાવો અને અલ્પવિકસિત દેશો માટે તેની ઉપયોગીતા ચર્ચો.

પ્ર. ૪. ટૂંક નોંધ લખો. (કોઈ પણ બે)

૧૨

૧. આર્થિક વિકાસને અવરોધતા આર્થિક પરિબળો.
૨. માનવ મૂડીનો ખ્યાલ અને તેનું મહત્વ.
૩. આર્થિક મોડેલની ધારણાઓ.
૪. મહિલા સંબંધીત વિકાસ આંક.

Q. 2 Answer the following questions briefly.

10

1. State indicators of economic development.
2. What is “Capital” according to Ricardo?
3. Point out the preconditions for economic development.
4. What is vicious circle of poverty?
5. Explain the concept of representative firm of Marshall.

Q. 3. “economic growth is possible without economic development but economic development is not possible without economic growth”. Do you agree with this statement? Give reasons for your answer.

13

OR

Q. 3. Explain Adam Smith’s theory of development and discuss its relevance to the under development countries.

Q. 4. Write short notes. (Any two).

12

1. Restrictive “Economics” Factors for economic development.
2. Concept of Human capital and its importance.
3. Assumptions of economic model.
4. Gender related development index.